

Ντέιβιντ Λιούις: «Σπερματογονία»

Απόδοση: Δημήτρης Ποταμίτης – Γιάννης Πακαπούκας

Σκηνοθεσία-Εικαστική επιμέλεια: Δημήτρης Ποταμίτης

Μουσική: Σάκης Τσιλίκης

Χορολογία: Κική Σελιώνη

Ερμηνείες: Δημήτρης Ποταμίτης, Άννα Ανδριανού, Παύλος Ευαγγελόπουλος, Χρυσούλα Παπαδοπούλου

Με το έργο του Ντέιβιντ Λιούις, «Σπερματογονία», ο Δημήτρης Ποταμίτης ξαναγυρίζει στις πρωτότυπες θεατρικές προτάσεις των μεγάλων σταθμών της καριέρας του, «Έκβους», «Ο άνθρωπος ελέφαντας», «Η μεταμόρφωση» και πολλά άλλα έργα, που παρουσίασε με το δικό του ιδιότυπα τολμηρό τρόπο, χαρακτηριστικό της αισθητικής του «Θεάτρου Έρευνας». Η απόδοση της «Σπερματογονίας» στηρίζεται στο επίκαιρο μιας αμφιλεγόμενης ηθικής στην ουσία της καθημερινότητας, όπως η αγωνία της τεκνοποίησης, που ουδετεροποιείται αναγόμενη σε αναζήτηση νέων αρχετύπων. Η σπερματογονία μεταλλάσσεται σε τεχνοκρατικό λαβύρινθο μέσα στον οποίο χάνεται όχι μόνο ο βιοψυχισμός του ανθρώπου, αλλά η ίδια φύση, που νομοθετεί και τιμωρεί τους παραβάτες. Το έργο του Λιούις τοποθετεί στο κέντρο της θεματολογίας του το σύγχρονο ζευγάρι, που προσπαθεί, με κάθε προσφερόμενο από την επιστήμη και την τεχνολογία μέσο, να αποκτήσει παιδί.

Οι συγκρούσεις κλιμακώνονται από μία σειρά αποκλίσεων από τη φυσική διαδικασία, με αποκορύφωμα το συναισθηματικό κενό που δημιουργείται ανάμεσα στο ανδρόγυνο και το ξεγύμνωμα της ψυχικής ανοχής όλων των ενεχομένων στο «παιχνίδι». Η σκηνοθεσία του Δημήτρη Ποταμίτη εστιάζει την προσοχή του θεατή στη συναισθηματική συμμετοχή των ηρώων σε μια διαχειριστικής υφής επιχείρηση ευρέσεως γόνιμου σπέρματος. Η παράσταση αντανakλά μία σημερινή κατάσταση, που τείνει να εξουδετερώσει την αγάπη καθιστώντας τον άνθρωπο ανενεργό γρανάζι μιας μηχανής, την οποία ο ίδιος επινόησε κι έθεσε σε λειτουργία. Υπ' αυτήν την οπτική γωνία, ο θίασος, φερέφωνο του μικρόκοσμου της παράστασης, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου στο μακρόκοσμο της υπαρκτής κοινωνίας του σημερινού θεατή. Ο Δημήτρης Ποταμίτης, ως Μάθιου, υποδύεται εύστοχα το σύγχρονο πρότυπο του ειδικού επιστήμονα σε αναζήτηση μιας προσωπικής ευδαιμονίας, που οδηγεί τελικά σε διαπροσωπικό αδιέξοδο. Η φετινή ερμηνεία του κ. Ποταμίτη εντάσσεται στις κορυφαίες στιγμές του ηθοποιού, καθώς ισορροπεί ανάμεσα στην απόδοση του συναισθήματος και του ψυχρού υπολογισμού στα όρια του παραληρήματος: εξ αυτού προβάλλεται στην παράσταση ορισμένος κώδικας κωμικοτραγικής θεατρικότητας, από τις ελάχιστες που έχουμε συνήθως την ευκαιρία να απολαύσουμε. Η Άννα Ανδριανού (Λίντα, σύζυγος του Μάθιου) αποτυπώνει με την ερμηνεία της την ψυχική γκριμάτσα που εγκαθίσταται ύπουλα στο πρόσωπο, στο σώμα και στη συμπεριφορά της ηρωίδας.

Αν και κάπως υπερβολική στα ξεσπάσματά της, η κ. Ανδριανού υποστηρίζει δυναμικά τη γυναικεία υπομονή, που ξεπερνάει εντούτοις τα όρια της ανοχής για να εξελιχθεί σε επιθετική αντίσταση. Ιδιαίτερως αποτελεσματική η παρουσία του Παύλου Ευαγγελόπουλου, στο ρόλο του Μπάρι, προσθέτει στην παράσταση μια νότα απλοϊκής ζεστασιάς που υπογραμμίζει την ανάγκη για επικοινωνία στις σύγχρονες κοινωνίες. Ο κ. Ευαγγελόπουλος-Μπάρι δημιουργεί σχηματικό αντίποδα του Μάθιου, για να υπερβεί εν συνεχεία το «τρίγωνο» και να αναχθεί σε συγκινησιακή Λυδία λίθο των σχέσεων, που προβάλλονται στην παράσταση. Εξάλλου, η Χρυσούλα Παπαδοπούλου (Ζόε) αναπτύσσει σταδιακά τις δυνάμεις του ρόλου της ενεργοποιώντας τη γυναικεία δυναμική ως αισθητική ενός χαρακτήρα-ρόλου, τον οποίο αν ο ηθοποιός δεν κατανοήσει ακριβώς κινδυνεύει να τον εκχυδαίσει.

Αντίθετα, η κ. Παπαδοπούλου επενδύει στο ρόλο της καλλιτεχνική ποιότητα και τον κερδίζει. Η παράσταση διεκπεραιώνεται οπτικοακουστικά ακολουθώντας τη ρεαλιστική αφαιρετικότητα του έργου, όπως το αντιλαμβάνεται σκηνογραφικά ο Δημήτρης Ποταμίτης κι όπως το «ντύνει» μουσικά με ευστοχία, ο Σάκης Τσιλίκης. Η «Σπερματογονία» στο Θέατρο Έρευνας δημιουργεί μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παράσταση, μεταξύ των καλύτερων της σεζόν, κι αξίζει της προσοχής του κοινού όχι μόνο επειδή το ζήτημα της τεχνητής γονιμοποίησης είναι επίκαιρο, αλλά κυρίως επειδή γίνεται αφορμή για σημαντικό καλλιτεχνικό συμβάν κι όχι μόνο: Η παράσταση φωτίζει πτυχές ενός σύγχρονου σκεπτικισμού χωρίς να οδηγεί στην απελπισία, μαζί με τους ήρωες του έργου ο θεατής βαδίζει εν τέλει προς μια αισιόδοξη (γιατί όχι;) αντίληψη του κόσμου...